

Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westvoorne houdende regels omtrent herziening, terugvordering en verhaal (Beleidsregels Herziening, terugvordering en verhaal Westvoorne 2020)

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westvoorne;

gelet op de bepalingen in de Participatiewet, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004,

besluit:

vast te stellen de beleidsregels Herziening, terugvordering en verhaal Westvoorne 2020.

Hoofdstuk 1 Begrippen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze beleidsregel worden de volgende afkortingen en begrippen gehanteerd:

- a. Awb: Algemene wet bestuursrecht;
- b. Bbz 2004: Bijstandsbesluit zelfstandigen 2004;
- c. college: het college van burgemeester en wethouders van Westvoorne;
- d. debiteur: degene van wie wordt of is teruggevorderd, degene die een lening moet aflossen, degene op wie wordt of is verhaald en degene die een achterstallige onderhoudsbijdrage verschuldigd is;
- e. ex-echtgenoot: de gewezen echtgenoot of de gewezen geregistreerde partner;
- f. inlichtingenplicht: verplichting als bedoeld in artikel 17, eerste lid van de Participatiewet, artikel 38, tweede lid van het Bbz 2004, artikel 13, eerste lid van de loaw, artikel 13, eerste lid, van de loaz en artikel 30c, tweede en derde lid van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen;
- g. loaw: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
- h. loaz: Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
- i. jong meerderjarige: persoon van 18 jaar of ouder maar jonger dan 21 jaar;
- j. NVVK: Vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren;
- k. onderhoudsplichtige: degene die een financiële bijdrage in de kosten van het levensonderhoud aan de uitkeringsgerechtigde en/of de ten laste komende kinderen dient te voldoen op grond van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek of een rechterlijke uitspraak;
- l. Rv: wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;
- m. terugvordering: het college vordert de kosten van bijstand terug volgens paragraaf 6.4 van de Participatiewet;
- n. uitkering: algemene bijstand op grond van de Participatiewet of een uitkering op grond van de loaw of de loaz;
- o. uitkeringsgerechtigde: degene die een periodieke uitkering voor levensonderhoud ontvangt op grond van de Participatiewet, de loaw of de loaz dan wel een participatievoorziening ontvangt;
- p. verhaal: vordering op een derde of de vordering in verband met een nalatenschap of in verband met een schenking;
- q. wet: Participatiewet;
- r. zelfstandige: zelfstandige zoals bedoeld in artikel 1, onder b, Bbz 2004.

Hoofdstuk 2 Bevoegdheid tot opschorting, onderzoek, herziening en intrekking

Artikel 2 Bevoegdheid tot opschorting, onderzoek, herziening en intrekking

1. Het college schort op, herziet of trekt het besluit tot toekenning van bijstand in, in de gevallen zoals omschreven in artikel 54 lid 3 van de wet en artikel 17 lid 3 en 4 van de loaw en de loaz.
2. Het besluit tot toekenning, ingevolge artikel 54 lid 3 van de wet wordt in de gevallen waarin de om niet verstrekte bijzondere bijstand niet, of niet volledig, is besteed aan het bestemde doel herzien of ingetrokken.

Artikel 3 Uitvoeren onderzoek beginnende zelfstandigen

1. Het college onderzoekt, of het bedrijf of zelfstandig beroep nog levensvatbaar is, zo lang als sprake is van bijstandsverlening:
 - a. binnen zes maanden na aanvang van de bijstandsverlening dan wel na datum van de toekenningsbeschikking van bijstandsverlening;
 - b. na een periode van respectievelijk zes en twaalf maanden na het laatste onderzoek.
2. Tevens onderzoekt het college, op de in het eerste lid genoemde momenten, de rechtmatigheid van de versterkte algemene bijstand.

Hoofdstuk 3 Bevoegdheid tot terugvordering en hoogte vordering

Artikel 4 Bevoegdheid

1. Het college maakt gebruik van de bevoegdheid tot terugvordering en vordert de kosten van bijstand terug in de gevallen die in artikel 58 tweede lid en artikel 59 van de Participatiewet, artikel 25 tot en met 31 loaw, artikel 25 tot en met 31 loaz en artikel 12, tweede lid, onderdeel c, artikel 39 eerste lid, onderdeel a onder 3, artikel 39 tweede lid, artikel 41, vierde en vijfde lid en artikel 43 derde lid Bbz 2004, voor zover zich daar geen andere wettelijke bepalingen of regelingen tegen verzetten.
2. Van de uitkering die na ontvangst van een signaal ten onrechte of tot een te hoog bedrag verstrekt is, kan maximaal de uitkering over de eerste zes maanden, gerekend vanaf de ontvangst van het signaal, worden teruggevorderd.
3. Onder een signaal als genoemd in het tweede lid wordt verstaan relevante informatie van de belanghebbende waaruit kan worden afgeleid dat sprake is van een dusdanige fout, dat het college op grond daarvan actie zou moeten ondernemen.
4. De in het tweede lid genoemde beperking tot zes maanden geldt niet, indien:
 - a. de belanghebbende in dit kader de inlichtingenplicht geschonden heeft;
 - b. de verleende bijstand wordt teruggevorderd op grond van artikel 12, tweede lid onder c, Bbz 2004.
5. Indien één van de situaties uit artikel 41, vierde lid, Bbz 2004 zich voordoet, worden de lening en de eventuele achterstallige rente teruggevorderd.
6. Indien de omstandigheden uit artikel 41, vijfde lid Bbz 2004 zich voordoen, dan worden vanaf de vervaldatum achterstallige rente- en aflossingsbedragen teruggevorderd.
7. Terugvordering vindt niet plaats indien door het ontstaan van het recht op (aanvullende) ouderenkorting, in het jaar dat belanghebbende de pensioengerechtigde leeftijd bereikt, alsnog teveel of ten onrechte uitkering is verstrekt.

Artikel 5 Bruterij van de vordering

Het college gaat niet over tot terugvordering van loonbelasting en premies volksverzekeringen, als bedoeld in artikel 58 lid 5 van de wet, en artikel 25 lid 4 van de loaw en loaz tenzij:

1. De vordering waarop de loonbelasting en premies volksverzekeringen betrekking heeft (mede) is ontstaan door tekortschietend betoond besef van verantwoordelijkheid voor de voorzieningen in het bestaan, of;
2. De vordering waarop de loonbelasting en premies volksverzekeringen betrekking heeft (mede) is ontstaan door het niet, niet tijdig of onvoldoende nakomen van de verplichtingen uit de wet en/of uit de gemeentelijke verordeningen als bedoeld in de artikelen 8 en 8a van de wet of;
3. De debiteur over in aanmerking te nemen middelen als bedoeld in paragraaf 3.4 van de wet beschikt of kan beschikken, waardoor debiteur redelijkerwijs had kunnen weten dat teveel of ten onrechte bijstand is verstrekt, en debiteur deze middelen niet heeft aangewend ter aflossing van teveel of ten onrechte verstrekte bijstand.

Artikel 6 Beëindiging bedrijf of zelfstandig beroep

Als bij beëindiging van het bedrijf of zelfstandig beroep een deel van een lening resteert en deze niet met toepassing van artikel 43, eerste lid, Bbz 2004 onder hypothecair verband is verleend, maakt het college bij niet verwijtbaarheid van de beëindiging het resterende deel van de lening renteloos vanaf de beëindiging van het bedrijf of zelfstandig beroep.

Hoofdstuk 4 Afzien van invordering

Artikel 7 Afzien van invordering

1. Het college ziet af van (verdere) invordering van bijstand indien gedurende een periode van tien jaar niets is afgelost op een of meerdere vorderingen, die bij elkaar niet meer bedragen dan € 5.000, en er in de toekomst geen mogelijkheden tot inning aanwezig lijken.

2. Het college ziet af van (verdere) invordering, waar het geen vordering(en) betreft welke zijn vastgesteld naar aanleiding van schending van de inlichtingenplicht, indien een jaar na het eerste onderzoek naar inningsmogelijkheden één of meerdere vorderingen, die bij elkaar niet meer bedragen dan € 250, wederom oninbaar blijken.

Artikel 8 Afzien van invordering bij schuldregelingen

1. Indien er een minnelijke schuldregeling tot stand is gekomen, de debiteur is toegelaten tot de Wet schuldsanering natuurlijke personen of in staat van faillissement is gesteld, schort het college de invordering op.
2. Het college verleent geen medewerking aan de minnelijke schuldregeling indien:
 - a. de terugvordering van bijstand het gevolg is van het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht;
 - b. de vordering een bestuurlijke boete betreft;
 - c. de vordering wordt gedekt door pand of hypotheek;
 - d. de minnelijke schuldregeling niet tot stand is gekomen door een, door de NVVK erkende, schuldhulpverleningsinstelling.
3. Opschorting van invordering, in geval van een minnelijk schuldregeling, vindt plaats indien:
 - a. redelijkerwijs is te voorzien dat degene van wie wordt teruggevorderd niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden; en,
 - b. redelijkerwijs is te voorzien dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen; en,
 - c. de vordering van de gemeente ten minste naar evenredigheid wordt voldaan met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang.
4. Het besluit tot het (gedeeltelijk) afzien van (verdere) invordering wordt ingetrokken of ten nadele van debiteur gewijzigd indien:
 - a. niet binnen twaalf maanden nadat dat besluit is bekendgemaakt, een schuldregeling tot stand is gekomen die voldoet aan de eisen als bedoeld in lid 2;
 - b. de debiteur zijn schuld aan de gemeente niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet;
 - c. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.
5. In geval het minnelijke schuldregelingstraject of het wettelijk schuldsaneringstraject ingevolge de Wet schuldsanering natuurlijke personen met goed gevolg is beëindigd, besluit het college tot het buiten invordering stellen van de (restant-) vordering.

Hoofdstuk 5 Terugvordering en invordering

Artikel 9 Invordering debiteur

1. Indien mogelijk dient de debiteur de vordering in één keer af te lossen.
2. Indien aflossing in één keer niet mogelijk is, vindt de aflossing van de vordering in maandelijkse termijnen plaats.
3. Aflossing debiteur met uitkering
 - a. Voor de debiteur met een uitkering wordt het aflossingsbedrag vastgesteld op het maandelijks voor beslag vatbare bedrag.
 - b. Aflossing geschiedt maandelijks middels een inhouding op de uitkering, het vakantiegeld wordt jaarlijks in één keer geïnd.
 - c. Indien het onder a genoemde niet mogelijk is, wordt voor zover de debiteur binnen Nederland staat ingeschreven in de Basisregistratie personen, op basis van een onderzoek een bedrag naar draagkracht vastgesteld, waarbij de Tremanormen worden toegepast en de debiteur geacht wordt minimaal een inkomen op bijstandsniveau te verwerven.
4. Aflossing debiteur zonder uitkering
 - a. Voor de debiteur zonder uitkering wordt het aflossingsbedrag vastgesteld op een bedrag van € 150 per maand, voor zover de (bruto) vordering binnen 36 maanden volledig kan worden afgelost.
 - b. Indien het onder a genoemde niet mogelijk is, wordt voor zover de debiteur binnen Nederland staat ingeschreven in de Basisregistratie personen, op basis van een onderzoek een bedrag naar draagkracht vastgesteld, waarbij de Tremanormen worden toegepast en de debiteur geacht wordt minimaal een inkomen op bijstandsniveau te verwerven.
 - c. Indien de debiteur zijn hoofdverblijf in het buitenland heeft of niet is ingeschreven in de Basisregistratie personen wordt geen onderzoek naar draagkracht gedaan en op basis van art. 475 e Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering afgezien van het gebruik van een beslagvrije voet.

5. Indien de debiteur een vordering heeft op het college dan wordt deze verrekend met een vordering zoals bedoeld in artikel 58 en 59 van de wet.

Artikel 10 Beslag

1. Het terugvorderingsbesluit wordt ten uitvoer gelegd op grond van artikel 60 lid 3 tot en met lid 5 van de wet en het wetboek van Rv door beslag op inkomen, vermogen en/of overige (on)roerende zaken.
2. Er wordt gebruik gemaakt van vereenvoudigd derdenbeslag.
3. Indien eenvoudig derdenbeslag niet mogelijk is, wordt de inning overgedragen aan de gerechtsdeurwaarder.

Artikel 11 Aanmaning, rente en kosten

1. In het geval er een aanmaning wordt verstuurd worden deze kosten bij de debiteur in rekening gebracht.
2. In het geval de vordering wordt overgedragen aan de deurwaarder wordt vanaf die datum rente en kosten in rekening gebracht.
3. De in lid 1 bedoelde kosten bedragen in ieder geval de kosten volgens de staffel buitengerechtelijke incassokosten.

Artikel 12 Uitvoeren heronderzoek terugvordering

Jaarlijks vindt er een heronderzoek plaats na datum vaststelling van de vordering of na het laatste heronderzoek.

Hoofdstuk 6 Algemene leenbijstand

Artikel 13 Aflossing en opschorting betalingsverplichting leenbijstand

1. Aflossing van algemene leenbijstand, welke is verstrekt op basis van artikel 50 van de wet, waarbij sprake is van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid en eventuele opschorting van de betalingsverplichting vindt plaats conform de aflossing van reguliere vorderingen, zoals gesteld in dit document.
2.
 - a. Indien op grond van artikel 50 lid 2 van de wet algemene bijstand in de vorm van een lening wordt verstrekt en er geen sprake is van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid, vindt gedurende bijstandsverlening geen aflossing van het verstrekte bedrag plaats wanneer de debiteur eigenaar is van de woning, woonwagen of woonschip en daar zijn hoofdverblijf heeft.
 - b. Indien de algemene bijstand door het college wordt beëindigd, zonder dat sprake is van verkoop of vererving, wordt direct gestart met het aflossen van de leenbijstand.
 - c. Bij verkoop, vererving of wanneer de belanghebbende debiteur niet langer zijn hoofdverblijf heeft in de woning, woonwagen of het woonschip, wordt het gehele bedrag aan verstrekte leenbijstand direct en ineens afgelost.
3. Aflossing van algemene leenbijstand, welke is verstrekt op basis van artikel 48 lid 2 van de wet, vindt plaats conform de aflossing van reguliere vorderingen zoals gesteld in dit document.

Artikel 14 Aflossing leenbijstand duurzame gebruiksartikelen

1. Aflossing van leenbijstand, welke is verstrekt op basis van artikel 51 van de wet, wordt in principe vastgesteld op 1/36e deel van het totaalbedrag van de lening per maand.
2. De debiteur moet 36 maanden lang het vastgestelde aflossingsbedrag voldoen ter aflossing van de leenbijstand, tenzij blijkt dat de draagkracht hiertoe ontbreekt. Na de termijn van 36 maanden wordt beoordeeld of de debiteur hieraan heeft voldaan en kwijtschelding kan worden verleend ten aanzien van het resterende gedeelte van de geldlening.

Hoofdstuk 7 Bevoegdheid tot verhaal

Artikel 15 Verhaal

1. Kosten van bijstand worden door het college verhaald met in achtneming van de regels, zoals aangegeven in hoofdstuk 6.5 van de wet.
2. In afwijking van lid 1 ziet het college af van verhaal, indien:
 - a. verhaal moet worden ingesteld voor een te verhalen bedrag op jaarbasis minder dan € 600,-;
 - b. verhaal moet worden ingesteld op de ouder of ouders van een jongmeerderjarige, voor zover periodieke bijzondere bijstand voor de kosten van levensonderhoud is verstrekt zoals vermeld in artikel 62 sub c van de wet;
 - c. een schenker als bedoeld in artikel 62f sub a van de wet in de afgelopen twaalf maanden in totaal minder dan € 1.000 heeft geschonken;

- d. het een nalatenschap betreft als bedoeld in artikel 62f sub b van de wet, tenzij de persoon op wie het college een vordering had op het tijdstip van overlijden een woning, woonwagen of woonschip (gedeeltelijk) in eigendom had.

Artikel 16 Ontbreken draagkracht

Het college acht in ieder geval tijdelijk geen draagkracht aanwezig indien de onderhoudsplichtige:

- a. in detentie verkeert;
- b. verblijft in een verpleeg- of verzorgingshuis en een eigen bijdrage betaalt op grond van de AWBZ;
- c. deelneemt aan een minnelijke schuldregeling geregeld door een NVVK-erkende schuldhulpverleningsinstelling en deze tot stand is gekomen;
- d. is toegelaten tot de Wettelijke schuldsanering natuurlijke personen;
- e. in staat van faillissement is gesteld;
- f. een inkomen heeft op bijstandsniveau.

Artikel 17 Afzien van verhaal

1. In afwijking van artikel 11 lid 1 kan van het opleggen van een verhaalsbijdrage, zoals bedoeld in artikel 62 van de wet worden afgezien indien:
 - a. Er sprake is van dringende redenen. Van een dringende reden is in ieder geval sprake indien een verhaalsonderzoek een gevaar kan opleveren voor de uitkeringsgerechtigde en/of diens kind(eren).
 - b. Indien na berekening is gebleken dat het voor verhaal beschikbare bedrag lager is dan € 50 per maand of € 600 per jaar dan legt het college geen verhaalsbijdrage op.
2. Er wordt afgezien van het invorderen van onderhoudsbijdrage indien de onderhoudsplichtige is overleden en uit onderzoek bij het Centraal Testamentenregister geen mogelijkheid tot invordering blijkt.

Artikel 18 Afzien van invordering bij schuldregeling

1. Het college schort de invordering van achterstallige onderhoudsbijdragen op indien de onderhoudsplichtige, danwel de debiteur:
 - a. deelneemt aan een minnelijke schuldregeling (geregeld door een NVVK erkende schuldhulpverleningsinstelling) en deze regeling tot stand is gekomen;
 - b. is toegelaten tot de Wet schuldsanering natuurlijke personen;
 - c. in staat van faillissement is gesteld.
2. Opschorting van invordering, in geval van een minnelijk schuldregeling, geschiedt onder de volgende voorwaarden:
 - a. redelijkerwijs is te voorzien dat degene op wie wordt verhaald niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden;
 - b. redelijkerwijs is te voorzien dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen; en
 - c. de vordering van de gemeente zal ten minste worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang.
3. Het besluit tot het (gedeeltelijk) afzien van (verdere) invordering wordt ingetrokken of gewijzigd indien:
 - a. niet binnen twaalf maanden nadat dat besluit is bekendgemaakt, een schuldregeling tot stand is gekomen die voldoet aan de eisen bedoeld in lid 2;
 - b. de onderhoudsplichtig dan wel de debiteur zijn schuld aan de gemeente niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet;
 - c. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.
4. In geval het minnelijke schuldbemiddelingstraject of het wettelijk schuldsaneringstraject ingevolge de Wet schuldsanering natuurlijke personen met goed gevolg is beëindigd, besluit het college tot het buiten invordering stellen van de (restant-) vordering.
5. Het college ziet af van (verdere) invordering indien gedurende vijf aaneengesloten jaren in het geheel niet aan de betalingsverplichting is voldaan en er in de toekomst geen mogelijkheden tot inning aanwezig lijken.

Artikel 19 Maatstaven verhaalsbedrag

1. Voor het bepalen van de omvang van het te verhalen bedrag zoals bedoeld in artikel 62a van de wet worden de zogeheten Tremanormen als maatstaf gebruikt.

2. In gevallen waarin de onderhoudsplichtige niet voldoet aan de inlichtingenplicht als bedoeld in artikel 62i van de wet, legt het college voor de ex-partner een verhaalsbijdrage op ter hoogte van maximaal de bruto verstrekte bijstand. Voor de kinderalimentatie wordt aangesloten bij de maxima conform de Tremanormen, waarbij deze nooit meer kan bedragen dan de verstrekte bijstand.
3. Voor de berekening van de draagkracht wordt voor de hoogte van de zorgkorting standaard uitgegaan van 0%, tenzij de onderhoudsplichtige middels een te verifiëren verklaring en/of ouderschapsplan aantoont zorg te dragen voor één of meerdere van de ten laste komende kinderen of uit het formulier zorgverdeling een ander percentage blijkt.

Artikel 20 Geen splitsing verhaalsbedrag

Het verhaalsbedrag dat wordt verlangd ten behoeve van de ex-partner en minderjarige kinderen wordt gesteld op het gehele voor verhaal beschikbare bedrag.

Artikel 21 Datum aanschrijving, ingangsdatum verhaal en invordering

1. De eerste aanschrijving van de onderhoudsplichtige inzake (mogelijk) onderhoudsplicht als bedoeld in Boek 1 van het BW vindt plaats binnen 24 maanden na toekenning van de bijstandsuitkering van de ex-partner door het college;
2. Indien de onderhoudsplichtige in het buitenland verblijft of indien er geen adres bekend is, dan volgt maximaal tweemaal een heronderzoek alvorens af te zien van verhaal.
3. Lid 1 is niet van toepassing wanneer de onderhoudsplichtige in het buitenland verblijft, of indien er geen correct adres bekend is;
4. De ingangsdatum van de verhaalsbijdrage wordt vastgesteld op de eerste dag van de maand volgend op de eerste aanschrijving.
5. De aflossingshoogte van een eventuele betalingsachterstand wordt individueel bepaald. Tenzij financieel onmogelijk dient de betalingsachterstand binnen vierentwintig maanden volledig te zijn afgelost.

Artikel 22 Beslag

1. Indien de onderhoudsplichtige dan wel de debiteur de door de rechter vastgestelde verhaalsbijdrage dan wel zijn achterstand aan het college niet voldoet, wordt op grond van artikel 62i van de wet en het wetboek van Rv een beschikking met een executoriale titel ten uitvoer gelegd.
2. Beslag wordt gelegd op inkomen, vermogen en/of overige (on)roerende zaken.
3. Er wordt gebruik gemaakt van vereenvoudigd derdenbeslag.
4. Indien vereenvoudigd derdenbeslag niet mogelijk is, wordt de invordering overgedragen aan de gerechtsdeurwaarder.

Artikel 23 Aanmaning, rente en kosten

1. In het geval er een aanmaning wordt verstuurd worden deze kosten bij de debiteur in rekening gebracht.
2. In het geval de vordering wordt overgedragen aan de deurwaarder wordt vanaf die datum rente en kosten in rekening gebracht.
3. Onder kosten wordt in ieder geval verstaan de kosten volgens de staffel buitengerechtelijke incassokosten.

Hoofdstuk 8 Periodieke herbeoordeling

Artikel 24 Periodieke herbeoordeling

1. Het door het college vastgestelde verhaalsbedrag kan op verzoek van degenen op wie verhaal wordt uitgeoefend door het college worden gewijzigd op grond van gewijzigde omstandigheden.
2. Periodiek maakt het college, indien daartoe aanleiding bestaat, een nieuwe beoordeling naar de (gewijzigde) draagkracht van de onderhoudsplichtige.
3. De frequentie van de in lid 2 genoemde beoordeling is elke twee jaar. Voor zelfstandige onderhoudsplichtigen geldt een frequentie van elk jaar, waarbij de bijdrage eerst voorlopig en pas na de definitieve aanslag van de Belastingdienst over het betreffende jaar definitief wordt vastgesteld.

Hoofdstuk 9 Slotbepalingen

Artikel 25 Afwijkingsbevoegdheid

Het college handelt in overeenstemming met bovenstaande beleidsregel, tenzij dat naar het oordeel van het college voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen uitgangspunten, conform artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 26 Inwerkingtreding en citeertitel

1. De beleidsregels Herziening, terugvordering en verhaal 2016 worden ingetrokken per 1 januari 2020.
2. De beleidsregels Herziening, terugvordering en verhaal Westvoorne 2020 treden per 1 januari 2020 in werking.
3. Deze beleidsregels kunnen worden aangehaald als: Beleidsregels Herziening, terugvordering en verhaal Westvoorne 2020.

Aldus besloten in de collegevergadering van 3 maart 2020,

Burgemeester en wethouders van Westvoorne,

*de secretaris,
P. van der Wurf*

*de burgemeester,
P.E. de Jong*

Toelichting beleidsregels Herziening, terugvordering en verhaal Westvoorne 2020

Toelichting algemeen

Per 1 januari 2020 wordt het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz 2004) gewijzigd en wordt de regeling administratieve uitvoeringsvoorschriften Bbz 2004 (Rau) per 1 januari 2020 ingetrokken.

Terugvorderingsbevoegdheid

De terugvorderingsverplichting voor het college wordt omgezet in een terugvorderingsbevoegdheid, met uitzondering van fraudevorderingen. Dat betekent dat inzichtelijk moet worden gemaakt in welke gevallen en op welke wijze aan deze bevoegdheid invulling wordt gegeven.

De beleidsregels van 2016 zijn aan bovenstaande wijziging aangepast.

De bevoegdheid tot terugvordering wordt gebruikt om de kosten van bijstand in al die gevallen terug te vorderen waarbij dat mogelijk is. De enige uitzondering hierop is de vordering die ontstaat door ten onrechte ontvangen uitkering als gevolg van het ontstaan van het recht op de (alleenstaande) ouderenkorting. Dan blijft terugvordering ook met deze vernieuwde beleidsregels achterwege. (Deze beleidskeuze was al in beleidsregels van 2016 vastgelegd) (artikel 4)

Onderzoeksbevoegdheid

Door het intrekken van de Rau vervallen de centrale administratieve voorschriften inzake onderzoeksverplichtingen en onderzoeksfrequenties en de gemeentelijke administratie. Dit betekent dat gemeenten zelf moeten regelen hoe zij de rechtmatigheid van de uitkeringen borgen. Ook de verplichting tot periodieke herbeoordeling van de levensvatbaarheid van het bedrijf of beroep van beginnende zelfstandigen is omgezet naar een bevoegdheid.

De beleidsregels zijn hieraan aangepast. Zowel de periodieke onderzoeken naar de levensvatbaarheid als de onderzoeken naar de rechtmatigheid zijn in de beleidsregels opgenomen. (artikel 3)

Verder is in navolging van de beleidsregels Rotterdam de zogenaamde 6-maanden jurisprudentie in de beleidsregels verwerkt. De essentie daarvan is dat een gemeente adequaat moet reageren op signalen dat er teveel of onterecht uitkering verschuldigd is betaald. (artikel 3)

Renteloos maken lening

Tot slot is de bevoegdheid zoals opgenomen in artikel 43, derde lid, Bbz 2004 in de beleidsregels opgenomen. Een resterend deel van een lening kan nu in de daar geschetste situatie bij een niet-verwijfbare beëindiging van het bedrijf of zelfstandig beroep renteloos worden gemaakt vanaf de datum van beëindiging van het bedrijf of zelfstandig beroep. (artikel 6)

Voor terugvordering en verhaal wordt verder zoveel mogelijk aangesloten bij de wettelijke regels omtrent beslaglegging en de Tremanormen van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak.

Toelichting artikelsgewijs

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Begrippen die in de Participatiewet voorkomen hebben in deze beleidsregel dezelfde betekenis als in de Participatiewet. Voor een aantal begrippen, die als zodanig niet in de Participatiewet staan is een nadere definitie gegeven in deze beleidsregel.

Artikel 2 Opschorting, bevoegdheid tot onderzoek, herziening en intrekking

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 3 Uitvoeren onderzoek beginnende zelfstandigen

In artikel 23, derde lid, Bbz 2004 was de frequentie van het uitvoeren van levensvatbaarheidsonderzoeken bij beginnende zelfstandigen bepaald. Door de wijziging van het artikel naar een bevoegdheid is het aan de gemeente te kijken wanneer en hoe vaak zij een dergelijk onderzoek wil uitvoeren. In het eerste lid van dit artikel wordt hier invulling aan gegeven. Er is voor gekozen om niet af te wijken van de al gegroeide praktijk bij Regionaal Zelfstandigen die voor ons deze heronderzoeken uitvoert. In het tweede lid is aangegeven dat bij het uitvoeren van de levensvatbaarheidsonderzoeken ook de rechtmatigheid van de verstrekte algemene bijstand wordt onderzocht.

Artikel 4 Bevoegdheid

Per 1 januari 2013 bestaat als gevolg van de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-regelgeving de verplichting tot terugvordering als deze het gevolg is van een schending van de inlichtingenplicht van art. 17 van de wet, 13 loaw en loaz en als gevolg daarvan ten onrechte of tot een hoog bedrag bijstand is betaald (art. 58 lid 1 van de wet, en art. 25 loaw en loaz).

De regelgeving op het gebied van de terugvordering van fraudevorderingen is per 1 januari 2013 verankerd in de Participatiewet, loaw en loaz zelf. Het college heeft geen bevoegdheid meer hier zelf beleid over te maken. De verplichting tot terugvordering geldt alleen voor fraudevorderingen die zijn ontstaan na 1 januari 2013. Om te zorgen voor een efficiënte, eenduidige werkwijze wordt er voor gekozen om ook vorderingen die zijn ontstaan voor 1 januari 2013 tot terugvordering over te gaan.

Voor de terugvordering van bijstand die om andere redenen ten onrechte of tot een hoog bedrag is betaald houdt het college de bevoegdheid om zelf te bepalen wanneer tot terugvordering over te gaan.

Uitgangspunt van het gemeentelijk beleid is om gebruik te maken van de bevoegdheid om terug te vorderen volgens de bevoegdheid zoals bedoeld in

1. artikel 58 tweede lid Participatiewet;
2. artikel 59 Participatiewet;
3. artikel 12 tweede lid, onderdeel c Bbz 2004;
4. artikel 39 eerste lid, onderdeel a onder 3 Bbz 2004;
5. artikel 39 tweede lid Bbz 2004;
6. artikel 41, vierde en vijfde lid Bbz 2004;
7. artikel 43, derde lid Bbz 2004.

Het tweede, derde en vierde lid van dit artikel komen voort uit de zogenaamde 6-maanden-jurisprudentie. De essentie daarvan is dat een gemeente adequaat moet reageren op signalen dat er teveel of onterecht uitkering onverschuldigd betaald is. Na een dergelijk signaal heeft de gemeente nog 6 maanden de tijd om het teveel betaalde terug te vorderen.

Deze beperking geldt niet indien er sprake is geweest van een schending van de inlichtingenplicht.

Tevens geeft lid 4 invulling aan de nu in artikel 41, vierde en vijfde lid Bbz 2004 gegeven bevoegdheid. Er is voor gekozen om van deze bevoegdheid gebruik te maken zonder nadere voorwaarden. Het vijfde en zesde lid betreffen de lening inzake bedrijfskapitaal.

In lid 7 staat een uitzondering op het uitgangspunt gebruik te maken van de bevoegdheid tot terugvordering. Dit betreft de (alleenstaande) ouderenkorting. Deze wordt niet teruggevorderd.

Artikel 5 Brutering van de vordering

De te veel verstrekte uitkering wordt bruto teruggevorderd mocht het college de loonbelasting, premies volksverzekeringen en inhoudingen Zorgverzekeringswet niet meer kunnen verrekenen. Dit resulteert erin dat alleen wanneer in hetzelfde jaar waarin teveel uitkering is verstrekt het bedrag terugbetaald wordt, netto kan worden terugbetaald.

Een bruto terugbetaling kan bij de belastingaangifte als 'negatief inkomen' opgegeven worden, wat leidt tot een belastingteruggaaf.

In een aantal gevallen is het echter niet mogelijk om de teveel afgedragen belastingen en premies terug te vorderen. De Centrale Raad van Beroep (zie CRvB nr. 05 / 2497 d.d. 28 november 2006) heeft bepaald dat de gemeente niet bruto maar netto moet terugvorderen, indien de debiteur:

- niet te verwijten valt dat de vordering is ontstaan, en;
- niet te verwijten valt dat de vordering niet reeds is voldaan in het kalenderjaar waarop deze betrekking heeft. Als de vordering betrekking heeft op de in het lopende kalenderjaar verstrekte bijstand kan belanghebbende tot en met 31 december van dat jaar netto terugbetalen. De afdrachten kunnen dan immers nog netto gecorrigeerd worden.

Als terugbetaling in het huidige kalenderjaar niet mogelijk is (omdat de vordering bijvoorbeeld betrekking heeft op een eerder kalenderjaar of omdat aflossing niet voor 1 januari geschied is), vindt brutering plaats. Bij nalatigheid van het college (bijvoorbeeld wanneer bij tijdige besluitvorming netto terugbetaling mogelijk zou zijn geweest) wordt volstaan met netto terugvordering.

Artikel 6 Beëindiging bedrijf of zelfstandig beroep

In dit artikel wordt aangegeven dat het college gebruik maakt van de nu in artikel 43, derde lid, Bbz 2004 gegeven bevoegdheid om een resterend deel van een lening in de daar geschetste situatie bij een niet verwijtbare beëindiging van het bedrijf of zelfstandig beroep renteloos te maken van de vanaf de datum van beëindiging van het bedrijf of zelfstandig beroep.

Of er sprake is van een niet-verwijtbare beëindiging wordt individueel beoordeeld. Er is in ieder geval sprake van verwijtbare bedrijfsbeëindiging als er sprake is van:

- Bestuurdersaansprakelijkheid,
- Privébestedingen die niet in lijn liggen met de inkomsten en een inkomen op bijstandsniveau,
- En er geen sprake is van bijzondere omstandigheden die dit rechtvaardigen.

Artikel 7 Afzien van invordering

De regelgeving omtrent de buiteninvorderingstelling van fraudevorderingen, die ontstaan doordat debiteur geen of onjuiste inlichtingen verstrekt waardoor er teveel bijstandsgelden worden verstrekt, is centraal geregeld in de Participatiewet, Bbz, loaw en loaz. Voor wat betreft deze vorderingen wordt dan ook verwezen naar de verschillende wetgeving.

Het college ziet af van (verdere) invordering van bijstand onder de in lid 1 genoemde voorwaarden, ongeacht de vraag wat de terugvorderingsgrond is.

Het college maakt hiermee gebruik van haar bevoegdheid om op grond van artikel 58 lid 7 van de wet en artikel 25 lid 6 loaw en loaz ook bij een terugvordering welke is ontstaan als gevolg van een schending van de inlichtingenplicht, onder bepaalde voorwaarden af te zien van terugvordering of (verdere) invordering.

In lid 2 is geregeld dat een vordering om kostenefficiënte redenen kan worden afgeboekt. Dit mits het geen fraudevordering betreft. Bij de bepaling of een vordering al dan niet kan worden afgeboekt om kostenefficiënte redenen, geldt het totaalbedrag van alle openstaande vorderingen van de debiteur. Indien er twee vorderingen open staan van € 150 kunnen de vorderingen niet na een jaar worden afgeboekt; deze vallen onder het regime van vorderingen boven de € 250.

Om vast te stellen of voor de toekomst mogelijkheden voor inning bestaan, wordt tenminste het Suwinet geraadpleegd en eventueel nog de belastingdienst aangeschreven met de vraag of er sprake is van een eigen bedrijf. Indien de debiteur een eigen bedrijf heeft, biedt dat kansen om de vordering alsnog te innen. Ook kan het kadaster worden geraadpleegd om te bezien of er een eigen woning op naam van de debiteur staat.

Artikel 8 Afzien van invordering bij schuldregelingen

Vanaf 1 januari 2013 mag, als het gevolg van de inwerkingtreding van de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-regelgeving, het college geen medewerking verlenen aan een schuldregeling indien er sprake is van uitkeringsfraude (Artikel 60c Participatiewet). Voor de duidelijkheid wordt hier vermeld dat de mogelijkheid tot opschorting van de betalingsverplichting en buiteninvorderingstelling alleen van toepassing kan zijn voor vorderingen waarbij er geen sprake is van fraude of schending van de inlichtingenverplichting. In die gevallen dient echter wel aan een aantal voorwaarden te worden voldaan. Deze voorwaarden zijn opgenomen in dit artikel.

In beginsel zal niet akkoord worden gegaan met een schuldregeling indien de inlichtingenplicht is geschonden (fraudevordering), tenzij dit onredelijke en onwenselijke gevolgen heeft.

Besluiten in de zin van de Wgs vallen onder het bestuurs(proces)recht. Met name het motiveringsbeginsel, oftewel de onderbouwing van een besluit en de onderzoeksplicht spelen een belangrijke rol.

Op grond van artikel 3 lid 3 van de Wgs kan het college de schuldhulpverlening in ieder geval weigeren indien een persoon fraude heeft gepleegd waardoor een bestuursorgaan financieel nadeel heeft ondervonden. De gemeente Westvoorne heeft ervoor gekozen om schuldenaren met fraudevorderingen niet op voorhand uit te sluiten. Bij schuldbemiddeling dient bij fraudevorderingen onderzocht te worden of schuldbemiddeling (onder andere de minnelijke schuldregeling) mogelijk is. Het slechts vaststellen dat vanwege fraude een bestuurlijke boete is opgelegd of een strafrechtelijke aangifte is gedaan als bedoeld in artikel 60c Participatiewet, is niet voldoende om een aanvraag in het kader van de Wgs gemotiveerd af te wijzen. De schuldhulpverlener moet verder kijken. Dat betekent ook dat wanneer meerdere schuldeisers akkoord zijn en het grootste gedeelte van hen instemt met een schuldregeling, het verzoeken van een dwangakkoord tot de mogelijkheden behoort. Ook wanneer de gemeente zelf de enige weigerachtige schuldeisers is. In de praktijk betekent dit dat twee medewerkers, werkzaam bij dezelfde gemeente en dezelfde afdeling (een medewerker uit team Terugvordering en Verhaal en medewerker uit team Schuldbemiddeling) tegenover elkaar komen te staan in de Rechtbank, hetgeen een onwenselijke situatie oplevert. Om die reden wordt in de situatie waarin de gemeente de enige weigerachtige schuldeiser is, door de medewerker schuldbemiddeling grondig onderzoek uitgevoerd, waarbij de volgende zaken worden meegewogen:

- Hoe lang geleden heeft de gebeurtenis plaatsgevonden, bij toelating tot de Wsnp wordt maximaal vijf jaar teruggekeken;
- Wat heeft betrokkene er tot nu toe aan gedaan om de vorderingen af te betalen en was dit het maximaal haalbare;
- Is sprake van een kwetsbare groep, bijvoorbeeld een gezin met kinderen of een schuldenaar met een verstandelijke beperking en/of psychosociale problematiek;
- Wat is de hoogte van de vordering, en hoe is dat in verhouding tot de totale schuldenlast;
- Is er sprake van gedrags- en/of mentaliteitsverandering.

Afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek kan de medewerker schuldbemiddeling een advies uitbrengen richting de team Terugvordering en Verhaal om, ondanks de geldende wet en regelgeving, de situatie in heroverweging te nemen en toch medewerking te verlenen aan een schuldregeling. Dergelijke situaties dienen individueel te worden beoordeeld.

Artikel 9 Invordering

In dit artikel wordt de wijze van invordering van de bijstand geregeld.

In lid 1 van dit artikel is vermeld dat betaling, indien mogelijk, in één keer dient te geschieden. Inning van het vorderingsbedrag ineens is de meest wenselijke vorm van terugbetaling. Dit geldt zowel voor de debiteur (er is geen lange weg van aflossing), als voor de gemeente (de vordering is direct betaald). In lid 2 is geregeld dat als betaling ineens niet mogelijk is, de vordering in termijnen wordt afgelost.

In lid 3 is uitgewerkt op welke wijze de hoogte van de betalingsverplichting van de belanghebbende wordt vastgesteld indien deze een gemeentelijke uitkering ontvangt. Het aflossingsbedrag wordt vastgesteld op het maandelijks voor beslag vatbare bedrag. Om tot een eenvoudige, heldere en efficiënte invordering van de bijstand te komen wordt het maandelijks aflossingsbedrag waarmee op de vordering afgelost dient te worden vastgesteld op 10% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm. Hierop wordt in mindering gebracht het op dat moment geldende vakantiegeldpercentage. De gedachte hierachter is dat iedereen minimaal kan beschikken over een inkomen gelijk aan de bijstand. Het vakantiegeld wordt eenmalig op het tijdstip van uitbetalen verrekend.

In lid 4 onder a is geregeld welk bedrag een debiteur dient af te lossen indien deze geen gemeentelijke uitkering voor levensonderhoud ontvangt. Sub b van artikel 4 gaat in op de situatie waarin het opleggen van dit bedrag niet mogelijk of niet wenselijk is en sub c bepaalt hoe te handelen indien de debiteur in het buitenland woonachtig is.

Middels lid 5 wordt invulling gegeven aan de mogelijkheid om een vordering die debiteur heeft op de gemeente, zoals bijvoorbeeld een proceskostenvergoeding, te verrekenen met een bestaande vordering, bedoeld in artikel 58 en 59 van de wet, die het college heeft op de debiteur.

Artikel 10 Beslag

Op grond van artikel 60 lid 3 van de wet kan het college de ontstane vordering verrekenen met betalingen welke het college krachtens het recht op een uitkering nog aan de debiteur schuldig is. Het nog niet uitbetaalde, voor de debiteur gereserveerde, vakantiegeld kan dus worden aangewend als aflossing op een vordering die als gevolg van herziening/intrekking ontstaat bij beëindiging van de uitkering. Hiervoor is geen toestemming nodig van de debiteur.

Verrekening kan alleen voor zover de uitkering voor beslag vatbaar is (dus bijvoorbeeld niet met bijzondere bijstand). Verrekening gaat boven beslag door een derde op de uitkering.

De debiteur die geen uitkering van de gemeente ontvangt, zal maandelijks een afgesproken bedrag aan het college moeten overmaken (betalingsverplichting). Bij weigering aan dit verzoek te voldoen, kan (vereenvoudigd) derdenbeslag worden gelegd op loon of uitkering. Tenuitvoerlegging door middel van beslag geschiedt conform de regels van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

De hoogte van de beslagvrije voet wordt analoog aan artikel 475d en g Rv vastgesteld. De gemeente heeft een zelfstandige onderzoeksplicht met betrekking tot vaststelling van de hoogte van de beslagvrije voet. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de bij ons bekende gegevens, zoals Suwinet Inkijk en BPR. De BPR-gegevens zijn leidend voor de vaststelling van de bijstandsnorm.

Indien er sprake is van beslag op een (on)roerend goed, zal in ieder geval gebruik moeten worden gemaakt van de diensten van de gerechtsdeurwaarder.

Artikel 11 Aanmaning, rente en kosten

Wanneer een debiteur weigert te betalen (zonder daarvoor legitieme redenen aan te voeren), wordt de afdeling Inkomens gedwongen extra kosten te maken ter uitvoering van het invorderingsproces. Ten opzichte van (overige) inwoners van de gemeente, is het niet te rechtvaardigen dat hiervoor publieke middelen worden gebruikt. Indien de debiteur zonder legitieme reden weigert te betalen, of niet reageert op betalingsverzoeken, behoort hij hiervoor zelf de financiële lasten te dragen. Voor een eventuele aanmaning moeten aanmaningskosten worden betaald en vanaf het moment van overdracht aan de deurwaarder, worden daarom ook verdere kosten bij de debiteur in rekening gebracht. Overigens zal deze situatie vrijwel nooit voorkomen bij debiteuren met een gemeentelijke uitkering, aangezien daarbij de voorkeur wordt gegeven aan (maandelijkse) verrekening van het aflossingsbedrag met de uitkering.

Om de kostenberekening efficiënt en effectief vorm te geven en er zeker van te zijn dat de in rekening gebrachte kosten in rechte standhouden, wordt uitgegaan van de staffel buitengerechtelijke incassokosten (BIK). Dit conform het Besluit vergoeding voor buitengerechtelijk incassokosten welke sinds 01 juli 2012 van kracht is.

Wanneer een debiteur niet voldoet aan de betalingsverplichting, loopt de gemeente inkomsten (rente) mis. Deze rente mag ingevolge artikel 58 van de wet in rekening worden gebracht bij de debiteur. Dit vindt plaats vanaf het moment van overdracht aan de deurwaarder (overdrachtsdatum). Het in rekening brengen van de rente gebeurt alleen door de deurwaarder. Het zelf berekenen van de wettelijke rente kost namelijk veel uitvoeringscapaciteit, mede omdat er in de gemeente (in tegenstelling tot bij deurwaarders) geen systeemtechnische ondersteuning aanwezig is. De kosten zijn voor de gemeente daarom hoger dan de opbrengsten.

Artikel 12 Uitvoeren heronderzoek debiteuren

Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 13 Aflossing en opschorting betalingsverplichting leenbijstand

Lid 1 behoeft geen toelichting.

Indien leenbijstand wordt verstrekt op grond van artikel 50 van de wet, is al duidelijk dat de woning, de woonwagen of het woonschip niet verkocht kan worden. Indien aflossing van de verstrekte leenbijstand direct gestart zou worden, zou de debiteur wellicht voor een zeer lange duur slechts 90% van de bijstandsnorm ontvangen. Omdat hier in de regel geen sprake is van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid, wordt dit niet aanvaardbaar geacht. In lid 2 is daarom opgenomen dat er geen aflossing plaatsvindt zolang belanghebbende bijstand ontvangt. Dit beleid is in overeenstemming met de vroegere bepalingen in het rijksbeleid.

Indien sprake is van tekortschietend betoond besef van verantwoordelijkheid, geldt deze bepaling niet. In dat geval vindt aflossing op reguliere wijze plaats (zie lid 1), namelijk direct na verstrekking van de lening.

Als bij verkoop blijkt dat de woning alsnog te gelde gemaakt wordt, is het verstrekte bedrag aan leenbijstand direct opeisbaar. Van belanghebbende wordt verwacht de opbrengst van de verkoop te reserveren voor de volledige aflossing van de lening.

Bij vererving gaat de woning over op een derde. In dat geval wordt, ongeacht of de woning verkocht wordt, de lening direct en volledig opeisbaar.

Indien de debiteur geen bijstand meer ontvangt van het college, moet wel worden gestart met de aflossing. De aflossing is gelijk aan de afbetaling van een vordering. Uiteraard geldt, indien de debiteur de woning verkoopt of hier niet meer woont, de bepaling onder lid 2b van dit artikel.

Conform de algemene bepaling dat een vordering of leenbijstand volledig moet worden terugbetaald, geldt geen maximale aflossingstermijn.

Lid 3 behoeft geen toelichting.

Artikel 14 Aflossing leenbijstand duurzame gebruiksartikelen
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 15 Verhaal

Verhaal van verleende bijstand is een gemeentelijke bevoegdheid en is mogelijk in drie situaties: Op de onderhoudsplichtige (wanneer er sprake is van een wettelijke onderhoudsplicht), op de nalatenschap van diegene die bijstand heeft ontvangen en op de persoon aan wie de persoon die bijstand ontvangt of heeft ontvangen een schenking heeft gedaan. In bepaalde gevallen kan de minderjarige, die vermogend is of wordt, aangesproken worden op de onderhoudsverplichting ten opzichte van zijn ouder of ouders.

Uitgangspunt is om gebruik te maken van de in de wet genoemde mogelijkheden om kosten van bijstand te verhalen, mits het te verhalen bedrag op jaarbasis niet minder bedraagt dan € 600,- Een en ander past binnen de financiële verantwoordelijkheid van de gemeente voor de bijstandsmiddelen. Het college maakt gebruik van de hierboven bedoelde bevoegdheid in de gevallen en op grond van de bepalingen in deze beleidsregel.

In artikel 62 van de wet worden de verhaalsmogelijkheden beschreven ten aanzien van de onderhoudsplicht van de (ex)echtgenoot en/of minderjarige kinderen.

Ten aanzien van de echtgenoten is niet van belang of een echtscheiding al dan niet heeft plaatsgevonden. Tijdens het huwelijk is altijd sprake van onderlinge onderhoudsplicht, dus ook gedurende de echtscheiding. Wanneer de echtscheiding heeft plaatsgevonden, dat wil zeggen de echtscheiding is ingeschreven in de Registers van de Burgerlijke Stand, dan wordt verder verhaald op grond van artikel 62 aanhef en onderdeel b van de wet. Deze beide bepalingen zijn eveneens van toepassing op verhaal ten behoeve van minderjarige kinderen in het gezin van de uitkeringsgerechtigde.

De te verhalen bijstand betreft hierbij uitsluitend de (bruto) algemene bijstand. Bijzondere bijstand en leenbijstand wordt dus niet op de onderhoudsplichtige verhaald.

De duur van de onderhoudsplicht naar de ex-echtgenoot is wettelijk gelimiteerd tot 5 jaar bij echtscheidingsverzoeken die na 1 januari 2020 zijn ingediend. Uitgangspunt is dat de duur van de onderhoudsplicht gelijk is aan de helft van de huwelijksduur met een maximum van 5 jaar. Overigens geeft het Burgerlijk Wetboek hierbij wel uitzonderingen aan. In gevallen waarbij het huwelijk langer dan 15 jaar heeft geduurd of er nog jonge kinderen uit dit huwelijk aanwezig zijn is de duur van de onderhoudsverplichtingen jegens de gewezen echtgenoot van rechtswege langer dan 5 jaar.

De wettelijke duur van 12 jaar blijft gelden voor de echtscheidingen die voor 1 januari 2020 zijn aangevraagd en voor echtscheidingen die voor 1 januari 2020 zijn ingeschreven in de Registers van de Burgerlijke Stand. De limitering van 12 jaar geldt voor echtscheidingen, die ná 1 juli 1994 zijn ingeschreven. In bijzondere, en vrij zeldzame gevallen kan de rechtbank, op verzoek deze duur verlengen. Oudere echtscheidingen zijn nog onderworpen aan het oude Burgerlijk Wetboek, waarbij de onderhoudsplicht niet is gelimiteerd. In dergelijke gevallen behoort de onderhoudsplichtige, in het algemeen 15 jaar na de echtscheiding, de rechtbank om beëindiging van zijn onderhoudsverplichtingen verzoeken.

In veel gevallen wordt de alimentatie geregeld via een echtscheidingsconvenant. Een dergelijk convenant is een overeenkomst, zoals bedoeld in artikel 1:159 BW. Hierin komen de (ex-) echtgenoten een bedrag overeen, dat beide partijen redelijk vinden. De rechtbank neemt in het algemeen het convenant onverkort over, maar voert wel een marginale toetsing uit. De gemeente kan voorbijgaan aan het convenant of een afspraak betreffende alimentatie. Dit is bepaald in artikel 1:159a BW. Omdat de alimentatie niet op basis van een draagkrachtberekening is vastgesteld, moet worden onderzocht of deze alimentatie in overeenstemming is met de wettelijke maatstaven (de Tremanormen). Er moet dus een compleet verhaalsonderzoek worden uitgevoerd. Dit onderzoek kan tot gevolg hebben dat een verhaalsbijdrage in plaats van of aanvullend op de alimentatie wordt verlangd.

Artikel 16 Ontbreken draagkracht

In dit artikel is opgenomen onder welke omstandigheden het college in ieder geval geen draagkracht aanwezig acht. Draagkracht kan afwezig worden geacht, conform lid 2, omdat een onderhoudsplichtige: die in detentie verkeert geen inkomen of uitkering heeft, verblijft in een verpleeg- of verzorgingstehuis en een eigen bijdrage AWBZ (deze wordt berekend naar draagkracht) betaalt waardoor het besteedbaar inkomen gelijk is aan de norm zak- en kleedgeld in de wet, zijn financiële middelen aanwendt voor een

minnelijk schuldbemiddelingstraject of een Wsnp-traject waardoor alle middelen boven het vrij te laten bedrag worden aangewend voor de schulden, een inkomen op ontvangt op bijstandsniveau.

Artikel 17 Afzien van verhaal

Het gaat hier om de verhaalsbijdrage die door ons college wordt opgelegd. In dit artikel wordt benoemd wanneer het college besluit (vooralsnog) geen verhaalsbijdrage te verlangen.

In lid 1 onder b gaat het specifiek om de verhaalsbijdrage voor een (ex-) echtgenoot. Deze bepaling geldt niet voor eventuele kinderen waarvoor onderhoudsplicht geldt.

In lid 2 wordt afgezien van verdere poging tot invordering van achterstallige verhaalsbijdrage indien de onderhoudsplichtige is overleden en er niet uit het centraal testamentenregister blijkt dat er mogelijkheden voor inning zijn.

Artikel 18 Afzien van invordering bij schuldregeling

Er dient sprake te zijn van een schuldregeling en achterstallige onderhoudsbijdrage. Nadrukkelijk moet worden bedacht dat de onderhoudsverplichting, dus de betalingsverplichting van in rechte gestelde onderhoudsbijdragen, ook na het besluit tot kwijtschelding blijft voortduren. De schuldhulpverlener dient bij de berekening van de draagkracht van de onderhoudsplichtige ten behoeve van zijn schuldregeling rekening moet houden met de lopende verplichting. Dit moet nadrukkelijk in de brief aan de onderhoudsplichtige of de schuldhulpverlener worden vermeld. De voorwaarde dat alleen de opeisbare bijdragen in de schuldregeling kunnen worden betrokken, impliceert dat bijdragen, die (nog) niet in rechte zijn vastgesteld, niet kunnen worden kwijtgescholden. Tegelijkertijd zijn deze niet (via een dwangmaatregel) invorderbaar. Gedurende de schuldregeling blijft het oorspronkelijke verhaalsbesluit gehandhaafd, echter de invordering zal achterwege blijven zolang de onderhoudsplichtige naar behoren meewerkt aan de schuldregeling.

Gedurende de schuldregeling zal periodiek middels een heronderzoek worden nagegaan of de onderhoudsplichtige nog naar behoren meewerkt. Mocht blijken dat dit niet (meer) het geval is, dan zal het verhaalsbesluit alsnog geëffectueerd worden, wat inhoudt dat verhaalsbijdragen alsnog bij de onderhoudsplichtige worden geïncasseerd. In individuele gevallen kan verhaal in rechte worden ingesteld.

Na afloop van de schuldregeling zal een nieuw verhaalsonderzoek worden uitgevoerd, omdat immers dan de onderhoudsplichtige geacht wordt schuldenvrij te zijn.

Artikel 19 Maatstaven verhaalsbedrag

Het betreft hier de uitvoering van de zogeheten Tremanormen, volgens het Rapport alimentatienormen van de NVvR. Deze normen worden ook door de rechtbanken gehanteerd bij de vaststelling van de alimentatie.

Indien de onderhoudsplichtige niet voldoet aan de inlichtingenplicht stelt het college zich op het standpunt dat betrokkene de volledige bruto bijstandsnorm dient te voldoen voor de ex-partner. Er kan immers geen financieel onderzoek plaats vinden en op deze manier blijft het niet voldoen aan de inlichtingenplicht niet ongesanctioneerd. Anderzijds staat de mogelijkheid voor de onderhoudsplichtige open om alsnog aan de verplichting te gaan voldoen. Voor de onderhoudsplicht ten opzichte van kinderen wordt aangesloten bij de maximale bedragen voor kinderalimentatie. Deze kan echter nooit meer bedragen dan de verstrekte bijstand.

Bij het berekenen van de hoogte van de verhaalsbijdrage voor kinderen dient gekeken te worden naar de toepassing van een zorgkorting. Dit conform de zogeheten Tremanormen. Het college kiest er voor deze standaard op 0% te stellen, tenzij de onderhoudsplichtige anders aantoonst.

Artikel 20 Geen splitsing verhaalsbedrag

Wanneer zowel voor de (ex-)echtgenoot als voor de kinderen een verhaalsbijdrage moet worden opgelegd, dan dient de verhaalsbijdrage te worden vastgesteld op het gehele voor verhaal beschikbare bedrag. De bijstand, die aan een alleenstaande ouder wordt verstrekt, kan niet worden gesplitst in een deel dat ten behoeve van de verzorgende ouder komt en een deel dat specifiek bedoeld is voor de kinderen. De bijstand is immers onsplitbaar.

Artikel 21 Datum aanschrijving en ingangsdatum verhaal en invordering

Kosten van bijstand kunnen op de ex-partner worden verhaald. Deze ex-partner zal hiermee rekening moeten houden door slechts noodzakelijke financiële verplichtingen aan te gaan, ook al heeft de gemeente nog niet kenbaar gemaakt dat verhaal zal plaatsvinden. Na een bepaalde periode kan echter niet meer van de ex-partner worden verlangd dat hij zijn leven blijft schikken naar de mogelijkheid dat het college nog overgaat tot verhaal. Daarom is bepaald dat na het verstrijken van 24 maanden na toekenning van de bijstandsuitkering door het college er geen verhaal van bijstand plaatsvindt, indien de eerste aanschrijving van de ex-partner nog niet heeft plaatsgevonden. Met de eerste aanschrijving

wordt bedoeld dat het college kenbaar maakt dat er wellicht verhaalsplicht bestaat (het onderzoek volgt daarna).

Bovenstaande is niet van toepassing als het uitblijven van de eerste aanschrijving niet aan het college te wijten valt. Dit is het geval wanneer de ex-partner in het buitenland verblijft of als er geen adres bekend is. Uiteraard heeft het college een (beperkte) onderzoeksplicht om het adres te achterhalen. Conform het controleplan wordt een jaar na de eerste aanschrijving in deze situatie een heronderzoek gedaan. Is het adres nog steeds niet bekend dan wordt vervolgens na weer een jaar de situatie opnieuw beoordeeld. Is het adres dan weer onbekend of verblijft de onderhoudsplichtige nog steeds in het buitenland dan wordt vervolgens afgezien van verdere heronderzoeken.

Artikel 22 Beslag

In rechte vastgestelde verhaalsbijdragen zijn bevoorrecht op grond van artikel 62i van de wet. Tevens kan met een executoriale verhaalsbeschikking een vereenvoudigd executoriaal beslag worden gelegd. Dit geldt dus voor verhaalsvorderingen die door de rechter zijn vastgesteld, maar ook voor verhaalsvorderingen ingevolge artikel 62 van de wet (vereenvoudigd beslag).

In gevallen waarbij de rechtbank al een alimentatieverplichting heeft vastgesteld, dan kan de invordering van de achterstallige alimentatie worden overgedragen aan het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO). In uitzonderingsgevallen worden deze ook overgenomen door de gemeente.

Artikel 23 Aanmaning, rente en kosten

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 24 Periodieke herbeoordeling

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 25 Afwijkingsbevoegdheid

In bijzondere gevallen dient, wanneer zich daartoe bijzondere omstandigheden voordoen, de mogelijkheid aanwezig te zijn om af te wijken van het gestelde in deze beleidsregel. Dit artikel geeft aan burgemeester en wethouders daartoe de bevoegdheid.

Artikel 26 Inwerkingtreding en citeertitel

Dit artikel behoeft geen toelichting.